

1 sreda, 27.09.2006.
2 [Presuda]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 13.06h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine tajniče, molim Vas najavite
9 predmet.
10 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet IT-
11 00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika.*
12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine tajniče.
13 Ovo Pretresno vijeće danas zasjeda, kako bi izreklo presudu u predmetu
14 *Tužilac protiv Momčila Krajišnika.* Za potrebe ove rasprave, Vijeće će iznijeti
15 kratki prikaz svojih zaključaka. Napominjemo da je riječ samo o sažetku, dok je
16 vjerodostojni prikaz zaključaka Vijeća sadržan u pismenoj presudi, koja će se
17 moći dobiti na kraju sjednice.
18 Gospodinu Krajišniku se sudilo za kršenje zakona i običaja ratovanja,
19 konkretno: ubistvo po jednoj tački optužnice, po jednoj tački za genocid, po
20 jednoj tački za saučesništvo u genocidu, te po pet tačaka za zločine protiv
21 čovječnosti, konkretno progone, istrebljenje, ubistvo, deportaciju i prisilno
22 premještanje. Tereti se da je počinio, planirao, podsticao, naredio ili na drugi
23 način pomagao i podržavao ta krivična djela, te da nije, kad mu je to dužnost
24 nalagala, preuzeo neophodne i razumne mjere da spriječi takva djela ili da
25 kazni njihove počinioce.
26 Optužnica obuhvaća 35 opština u Bosni i Hercegovini. Tvrdi se da su
27 krivična djela za koja se on tereti počinjena u svih 35 opština, u periodu od 1.
28
29
30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 jula 1991., do 30. decembra 1992. godine.

2 Gospodin Krajišnik je rođen 20. januara 1945., u opštini Novi Grad,
3 Bosna i Hercegovina. Gospodin Krajišnik je studirao ekonomiju i radio kao
4 ekonomista u raznim preduzećima u Sarajevu. Upoznao je Radovana Karadžića 1983.
5 godine. Dana 12. jula 1990., gospodin Krajišnik se učlanio u Srpsku demokratsku
6 stranku - SDS. Dana 20. septembra 1990., izabran je za poslanika u Skupštini
7 Bosne i Hercegovine, a 20. decembra postao je predsjednik te Skupštine.

8 Vijeće će sada reći o političkoj situaciji u Bosni i Hercegovini i
9 novonastaloj republici bosanskih Srba.

10 Prvi višestranački izbori u Bosni i Hercegovini održani su 18. novembra
11 1990. Političke stranke koje su predstavljale tri glavne etničke grupe u Bosni,
12 dobile su najviše mjesta u Skupštini, a to su: SDS, Hrvatska demokratska
13 zajednica poznata kao HDZ, i Stranka demokratske akcije koja je bila glavna
14 stranka bosanskih Muslimana, poznata kao SDA. Te tri stranke su među sobom
15 postigle dogovor o formuli za podjelu moći.

16 Položaji u svim tijelima Vlade i javnim institucijama, kako na
17 središnjim tako i na nižim nivoima, podijeljeni su u skladu sa stranačkim
18 kvotama. Uprkos tome, nepovjerenje, strah i ogorčenost vladali su među trima
19 glavnim etničkim grupama u Bosni i Hercegovini. Zbog toga, početkom 1991.
20 godine, bosanski Hrvati i bosanski Muslimani su počeli s organizacijom oružanih
21 grupa. Otprilike u isto vrijeme, SDS je počeo aktivno naoružavati srpsko
22 stanovništvo. Bosanski Srbi su, osim toga, takođe se oslanjali na zaštitu
23 Jugoslovenske narodne armije.

24 Dana 15. oktobra 1991., Skupština Bosne i Hercegovine usvojila je

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 memorandum o suverenitetu Bosne i Hercegovine, uprkos snažnom protivljenju
2 srpskih poslanika. Deset dana kasnije, SDS je osnovao Skupštinu bosanskih Srba,
3 na čelu s gospodinom Krajišnikom kao predsjednikom. Skupština bosanskih Srba
4 započela je s uspostavom paralelnih struktura vlasti.

5 Skupština bosanskih Srba usvojila je Ustav republike bosanskih Srba, 28.
6 februara 1992. godine. U Ustavu je bila opisana struktura republike bosanskih
7 Srba.

8 Na čelu Vlade bosanskih Srba bio je predsjednik Vlade, a u relevantnom
9 periodu, na toj dužnosti je bio Branko Đerić. Vlada se sastojala od 13
10 ministarstava.

11 Skupština bosanskih Srba sastojala se od 82 poslanika, koji su većinom
12 bili članovi SDS-a. Dana 27. marta 1992., Skupština bosanskih Srba osnovala je
13 Savjet za nacionalnu bezbjednost, odnosno SNB. Radovan Karadžić je bio
14 predsjednik Savjeta za nacionalnu bezbjednost, dok je gospodin Krajišnik, kao
15 predsjednik Skupštine, po službenoj dužnosti bio član SNB-a. Kako bi se donijele
16 odluke o vojnim, političkim i administrativnim pitanjima, održavani su
17 zajednički sastanci SNB-a i Vlade bosanskih Srba. Savjet za nacionalnu
18 bezbjednost je, osim toga, izdavao naloge lokalnim jedinicama Teritorijalne
19 odbrane i opštinskim vlastima, te od njih dobivao izvještaje.

20 Dana 12. maja 1992., Skupština je SNB zamijenila tročlanim
21 Predsjedništvom, koje je trebalo djelovati do izbora predsjednika republike
22 bosanskih Srba. U to predsjedništvo imenovani su Radovan Karadžić, Nikola
23 Koljević i Biljana Plavšić, a oni su za predsjednika Predsjedništva izabrali
24 Radovana Karadžića. Nedugo nakon toga, SNB je prestao s radom.

25 Premda gospodin Krajišnik formalno nije bio član Predsjedništva,

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioцу, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 prisustvovao je, uz jedan mogući izuzetak, svim sjednicama Predsjedništva u
2 periodu od maja do decembra 1992. Na tim sjednicama, gospodin Krajišnik nije bio
3 samo posmatrač. On je, na primjer, bio zadužen za ekonomiju. Kasnije je bio
4 zadužen i za veze i koordinaciju rada s ratnim povjerenicima koje je imenovalo
5 Predsjedništvo i koji su bili zaduženi za opštine. Gospodin Krajišnik je dao
6 značajan doprinos radu Predsjedništva. On se ponašao kao redovni član
7 Predsjedništva, i drugi članovi su ga prihvatali kao takvog. Sjednicama
8 Predsjedništva prisustvovao je i predsjednik Vlade, Đerić.

9 Vijeće se osvjedočilo da je u sastavu Predsjedništva bosanskih Srba, od
10 njegovog osnivanja 12. maja 1992. godine, zapravo bilo pet članova.

11 Predsjedništvo je u republici bosanskih Srba imalo veliku moć, veću od
12 ovlaštenja Predsjedništva predviđenih Ustavom. Na primjer, i ministar
13 unutrašnjih poslova Mićo Stanišić, i ministar pravosuđa Momčilo Mandić,
14 neposredno su odgovarali Predsjedništvu i od Predsjedništva dobivali naloge. To
15 je, pak, slabilo Vladu. Bez obzira na to, Vlada je ipak imala značajan uticaj na
16 mnoga pitanja koja su se pojavila za vrijeme sukoba, kao što se to detaljnije
17 objašnjava u presudi.

18 Predsjedništvo je rukovodilo i vojskom bosanskih Srba, poznatom kao VRS,
19 koju je Skupština osnovala 12. maja 1992. Prema Ustavu, predsjednik republike
20 bosanskih Srba bio je vrhovni komandant VRS-a. General Ratko Mladić je bio
21 komandant Glavnog štaba VRS-a. On se redovno konsultovao s Predsjedništvom, i
22 Predsjedništvo je često donosilo odluke o vojnim pitanjima.

23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Predsjedništvo je nadalje imalo brojne kontakte s opštinskim vlastima,
2 velikim dijelom posredstvom gospodina Krajišnika. Kao predsjednik Skupštine
3 bosanskih Srba, gospodin Krajišnik je bio u bliskom kontaktu s poslanicima u
4 Skupštini, a oni su bili aktivni i na opštinskom nivou.

5 Na taj način, sastav Skupštine i metodi rada jamčili su veliki uticaj
6 politike SDS-a na odlučivanje. Za utjecaj SDS-a na Skupštinu bosanskih Srba bila
7 je značajna uloga gospodine Krajišnika, kao predsjednika Skupštine i kao
8 istaknutog člana SDS-a.

9 Vijeće je saslušalo i iskaze prema kojima je gospodin Krajišnik
10 blagonaklono gledao na izražavanje nacionalne mržnje i podsticanje straha u
11 Skupštini bosanskih Srba. Transkripti sjednica predočeni Vijeću pokazuju da, u
12 periodu na koji se odnosi optužnica, on niti jednom nije opomenuo poslanike radi
13 uvreda izrečenih na račun drugih nacionalnih grupa. Povremeno se i sam služio
14 takvim izrazima. Zahvaljujući ovlašćenjima koja je kao predsjednik Skupštine
15 bosanskih Srba imao, gospodinu Krajišniku je bilo lako da promoviše stavove o
16 etničkom razdvajaju.

17 Vijeće će sada detaljnije govoriti o djelima koja su počinjena na terenu
18 tokom pomenutog preuzimanja vlasti u opštinama koje se navode u optužnici.

19 Kada je Međunarodna zajednica priznala nezavisnost Bosne i Hercegovine
20 početkom aprila 1992., bosanski Srbi počeli su silom uzimati vlast u tim
21 opštinama. Vijeće zaključuje da je, počevši od 18. marta 1992., izvršen napad na
22 civilno stanovništvo muslimanske i hrvatske nacionalnosti nastanjeno u tih 35
23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioца na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 opština navedenih u optužnici. Taj napad je uključivao široki raspon
2 diskriminirajućih mjera, poput uvođenja policijskog sata, postavljanja barikada
3 i kontrolnih punktova na kojima su pripadnici tih etničkih grupa bili redovno
4 zaustavljeni i pretraživani, pretrese kuća Muslimana i Hrvata, te otkaze.

5 Početkom aprila, srpske snage su počele napadati Muslimane i Hrvate koji
6 su živjeli u gradovima, selima i manjim naseljima, od kojih većina nije bila
7 branjena i u kojima uglavnom nije bilo vojnih ciljeva. Muslimani i Hrvati su
8 zlostavljeni i lišavani života. Muškarci su često hapšeni i odvođeni u
9 zatočeničke centre, dok su žene i djeca bili istjerani iz domova i bili ili
10 zatočeni ili protjerani iz opštine. Njihove domove bi potom opljačkale i
11 razorile srpske snage ili prisvojile srpske vlasti. Srpske snage su, osim toga,
12 razarale vjerske spomenike i svetišta značajna za muslimansko i hrvatsko
13 stanovništvo.

14 Uslovi života u mnogim zatočeničkim centrima u kojima su držani
15 Muslimani i Hrvati bili su nepodnošljivi. Nije bilo dovoljno hrane, vode,
16 ljekarske njegе i sanitarnih prostorija. Zatočenike su često tukli, a ponekad i
17 silovali pripadnici srpskih snaga, od kojih su neki radili kao čuvari, dok je
18 drugima bio omogućen ulaz u zatočeničke centre. Mnogim zatočenicima su nanijete
19 fizičke i duševne povrede, a mnogi su imali zdravstvene probleme. To je dovelo
20 do smrти mnogih zatočenika. Osim toga, pripadnici paravojnih jedinica, policije
21 i drugih srpskih snaga namjerno su lišili života mnoge zatočenike.

22 Vijeće će ilustrovati događaje koji su ukratko prikazani gore, u prikazu
23 događaja u opštini Zvornik.

24 Zvornik je bio opština s većinskim muslimanskim stanovništvom. Početkom
25
26
27
28
29
30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 aprila 1992., srpski krizni štab mobilizirao je pripadnike Teritorijalne odbrane
2 srpske nacionalnosti. Paravojne jedinice - uključujući arkanovce i šešeljevce,
3 žute ose i Crvene beretke - počeli su pristizati u tu opština na poziv Branka
4 Grujića, predsjednika kriznog štaba. Policija u toj opštini podijelila se po
5 nacionalnoj osnovi. Pripadnici zvorničke policije srpske nacionalnosti preselili
6 su se u Karakaj, u kojem se nalazio srpski krizni štab. Srpska policija i
7 paravojne snage podigli su barikade po cijeloj opštini.

8 Potom su srpske snage, uključujući pripadnike policije, Teritorijalne
9 odbrane, Jugoslovenske narodne armije i paravojnih skupina, izvršile oružani
10 napad na grad Zvornik. Srpsko civilno stanovništvo je napustilo grad prije
11 napada. Srpske snage su za manje od jednog dana zauzele Zvornik.

12 Srpska zastava je postavljena na vrh glavne gradske džamije. U tom
13 napadu je poginulo mnogo civila i mnogo ih je pobjeglo u strahu. Nakon tog
14 napada, arkanovci su pljačkali domove i desetke mrtvih tijela, uključujući
15 tijela djece, žena i staraca, tovarili u kamione. Još mrtvih tijela bilo je i po
16 ulicama.

17 Krajem aprila ili početkom maja 1992., srpske snage su od muslimanskog
18 sela Divič, koje se takođe nalazi u opštini Zvornik, zatražile da se preda. Bez
19 obzira na to, prije isteka roka za predaju, srpske snage su izvršile napad na
20 mjesto. Približno 1.000 Muslimana pobjeglo je u obližnje selo. Kada se dio njih
21 kasnije pokušao vratiti, srpske snage su ih otjerale. Krajem maja, oko 400 do
22 500 Muslimana iz sela Divič, uključujući žene, djecu i starce, pripadnici Žutih
23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 osa su prisilili da se ukrcaju u autobuse i rekli im da će biti prevezeni na
2 muslimansku teritoriju. Pušteni su na slobodu na Crnom vrhu, odakle su nastavili
3 pješke.

4 Početkom juna 1992., policajci muslimanske nacionalnosti u muslimanskom
5 selu Kozluk, u opštini Zvornik, bili su prisiljeni da predaju svoje uniforme i
6 oružje jednom policijskom službeniku srpske nacionalnosti. Kasnije tog mjeseca,
7 na to selo je izvršen napad. Veliki broj vojnika srpske nacionalnosti,
8 Teritorijalna odbrana i paravojne jedinice ušli su u Kozluk na tenkovima i u
9 drugim vojnim vozilima. U sastavu srpskih snaga bili su Branko Grujić,
10 predsjednik Kriznog štaba Zvornika, i Jovan Mijatović, član Kriznog štaba u
11 zvorniku i poslanik u Skupštini bosanskih Srba. Oni su obavijestili seljane
12 muslimanske nacionalnosti da imaju jedan sat da odu ili će biti ubijeni. Osim
13 toga, rekli su im da ne mogu sa sobom ponijeti nikakve lične predmete i
14 prisilili su ih da potpišu izjave kojima se odriču svoje imovine. Istog tog
15 dana, u konvoju vozila koji su organizovali Srbi, prevezeno je približno 1.800
16 osoba iz te opštine.

17 Početkom juna, Srbi su viđeni kako ulaze u selo u opštini Zvornik, iz
18 kojeg su proterani Muslimani. Većina od 19 muslimanskih spomenika u opštini
19 Zvornik je oštećena ili potpuno razorena granatiranjem ili upotrebom eksploziva,
20 tokom napada u aprilu i maju 1992.

21 Muslimani su bili zatočeni na više lokacija u Zvorniku i podvrgnuti
22 teškom fizičkom, psihičkom i seksualnom zlostavljanju. Početkom juna, pripadnici
23 jedne paravojne grupe koristili su zašiljene metalne poluge i lance za
24 zlostavljanje zatočenika koji su držani u domu kulture, u selu Čelopek. Neke
25
26
27
28
29
30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioцу, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 zatočenike primorali su da tuku jedni druge, a trojicu su ubili stražari.
2 Pripadnici paravojne grupe Žute ose ubili su najmanje pet zatočenika u domu
3 kulture. Jednom čoveku su odsekli uvo, dok su drugima odsekli prste, a najmanje
4 dvojica muškaraca su seksualno obogaljeni.

5 Tehnička škola u Karakaju, u opštini Zvornik, postala je zatočenički
6 centar za muškarce Muslimane koje su pod stražom držali srpski vojnici. Tokom
7 narednih nekoliko dana, mnogi zatočenici su teško premlaćivani. Zatim su srpski
8 stražari ubili oko 160 zatočenika koje su odvodili u manjim grupama.

9 Događaji i zločini poput onih koji su upravo opisani dogodili su se i u
10 drugim opština navedenim u optužnici, odnosno u: Banja Luci, Bijeljini,
11 Bileći, Bosanskoj Krupi, Bosanskom Novom, Bosanskom Petrovcu, Bratuncu, Brčkom,
12 Čajniču, Čelincu, Doboju, Donjem Vakufu, Foči, Gacku, Hadžićima, Ilijadži,
13 Ilijašu, Ključu, Kalinoviku, Kotor Varoši, Nevesinju, Novom Gradu, Novom
14 Sarajevu, Palama, Prijedoru, Prnjavoru, Rogatici, Sanskom Mostu, Sokocu,
15 Tesliću, Trnovu, Višegradu, Vlasenici i Vogošći.

16 Veće sada prelazi na pravne zaključke u vezi s navedenim delima.

17 Veće konstatuje da su sledeći zločini koji su počinjeni u opština
18 navedenim u optužnici dokazani van razumne sumnje. Istrebljenje, kao zločin
19 protiv čovečnosti, počinjen je protiv bosanskih Muslimana, i u manjoj meri
20 protiv bosanskih Hrvata, u 14 opština navedenih u optužnici. Ubistvo, kao zločin
21 protiv čovečnosti, počinjeno je protiv bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u
22 28 opština navedenih u optužnici.

23 Pošto su sva lišavanja života okvalifikovana kao ubistvo, ili

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koršteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 istrebljenje po članu 5 Statuta Međunarodnog suda, nema potrebe za donošenjem
2 zaključaka po alternativnoj optužbi za ubistvo kao ratni zločin.

3 Dokazano je da je deportacija, kao zločin protiv čovečnosti, počinjena
4 protiv bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u 17 opština navedenih u
5 optužnici, a prisilno premeštanje, kao zločin protiv čovečnosti, počinjeno je u
6 25 opština navedenih u optužnici.

7 Progon bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata počinjen je u svih 35
8 opština, izvršenjem sledećih dela: nametanjem restriktivnih i diskriminatornih
9 mera, uključujući uskraćivanje osnovnih prava, ubistva, okrutnog i nečovečnog
10 postupanja tokom napada na gradove i sela i unutar više zatočeničkih centara,
11 protivpravnim zatočenjem, prisilnim premeštanjem, putem prisilnog rada na
12 linijama fronta, prisvajanjem ili pljačkanjem privatne imovine, te uništavanjem
13 privatne imovine i kulturnih spomenika i svetilišta.

14 U vezi sa optužbom za genocid, Veće konstatiše da usprkos dokazima o
15 delima počinjenim u opštinama koje čine *actus reus* genocida, Veću nisu predočeni
16 dovoljni dokazi na osnovu kojih bi ustanovilo da li su počinioci imali genocidnu
17 nameru, odnosno nameru da u celini ili delimično unište etničku grupu bosanskih
18 Muslimana ili bosanskih Hrvata kao takvu.

19 Sada ćemo preći na pitanje krivične odgovornosti gospodina Krajišnika za
20 zločine koji su upravo navedeni.

21 Na osnovu činjenica u ovom predmetu, Veće konstatiše da je udruženi
22 zločinački poduhvat najprimereniji vid odgovornosti. Stoga, drugi oblici
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odgovornosti za koje se tereti u optužnici nisu dalje razmatrani.

2 Veće je mišljenja da postojanje udruženog zločinačkog poduhvata ne
3 pretpostavlja pripremno planiranje ili izričit dogovor među njegovim učesnicima.
4 Veće konstatiše da je udruženi zločinački poduhvat postojao širom teritorije
5 republike bosanskih Srba. Postojalo je centralno jezgro, osnovna komponenta ove
6 grupe, i u njoj su bili gospodin Krajišnik, Radovan Karadžić i druge vođe
7 bosanskih Srba. Većina učesnika udruženog zločinačkog poduhvata nalazila se na
8 područjima ili opština republike bosanskih Srba, i održavala je bliske veze s
9 rukovodstvom u prestonici bosanskih Srba na Palama.

10 Udruženi zločinački poduhvat može postojati, i njegovi članovi se mogu
11 smatrati odgovornim za zločine koje počine glavni izvršioci u opština, koji ne
12 moraju deliti opšti cilj udruženog zločinačkog poduhvata. U takvim slučajevima
13 je dovoljno da se pokaže da su ih na ta dela naveli članovi udruženog
14 zločinačkog poduhvata, u okviru provođenja istog cilja. Mogućnost da jedan ili
15 više glavnih izvršilaca nisu bili svesni udruženog zločinačkog poduhvata ili
16 njegovog cilja, ne otklanja zaključak da su udruženim zločinačkim poduhvatom
17 počinjeni zločini širom opština navedenih u optužnici posredstvom takvih glavnih
18 izvršilaca.

19 Opšti cilj udruženog zločinačkog poduhvata bio je da se etnički
20 rekomponuju teritorije koje je odredilo rukovodstvo bosanskih Srba, drastičnim
21 smanjenjem procenta bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u ukupnom
22 stanovništvu, putem proterivanja. Veće konstatiše da su zločin deportacije i
23 prisilnog premeštanja predstavljali prvobitne zločine u okviru ovog opštег

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 cilja. Gospodin Krajišnik dao je zeleno svetlo za početak programa proterivanja
2 tokom sednice Skupštine bosanskih Srba, kada je pozvao na: "Provodeći ono što
3 smo dogovorili, etničku podelu na terenu."

4 Inkriminisana sredstva opštег zločinačkog cilja mogu se proširiti kada
5 vodeći članovi udruženog zločinačkog poduhvata budu obavešteni o novim vrstama
6 zločina počinjenih u ostvarivanju cilja, a ne preduzmu delotvorne mere za
7 sprečavanje ponavljanja tih zločina, te ustraju na provođenju opštег cilja. U
8 ovom slučaju se vidi da su članovi udruženog zločinačkog poduhvata nameravali
9 proširenje sredstava, budući da se provođenje opštег cilja više ne može smatrati
10 ograničenim na počinjenje prvobitnih zločina.

11 Dok je u ranim fazama udruženog zločinačkog poduhvata, u kojima je
12 učestvovao gospodin Krajišnik, opšti cilj mogao biti ograničen na zločine
13 deportacije i prisilnog premeštanja, dokazi pokazuju da su inkriminisana
14 sredstva tog poduhvata vrlo brzo proširena uključivanjem drugih zločina progona,
15 kao što su ubistvo i istrebljenje. Ovaj prošireni niz zločina koji se detaljno
16 navode u presudi, doveo je do redefinisanja inkriminisanih sredstava putem kojih
17 je ostvarivan opšti cilj udruženog zločinačkog poduhvata tokom perioda na koji
18 se odnosi optužnica.

19 Dokazi ne pokazuju da je u bilo koje vreme, tokom perioda na koji se
20 odnosi optužnica, zločin genocida činio deo opštег cilja udruženog zločinačkog
21 poduhvata u kojem, kako pokazuju dokazi, je učestvovao gospodin Krajišnik, niti
22 da su gospodin Krajišnik ili drugi članovi udruženog zločinačkog poduhvata imali

23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 traženu posebnu nameru. Dokazi takođe ne potkrepljuju zaključak da je gospodin
2 Krajišnik bio saučesnik u genocidu.

3 Po mišljenju Veća, sveukupni doprinos gospodina Krajišnika udruženom
4 zločinačkom poduhvatu činilo je pomaganje uspostavljanja i održavanja stranačkih
5 i državnih struktura SDS-a, kao instrumenata počinjenja zločina. On je takođe
6 upotrebljavao svoju političku veštalu, i na lokalnom i na međunarodnom, planu
7 kako bi olakšao provođenje opšteg cilja udruženog zločinačkog poduhvata putem
8 zločina predviđenih tim ciljem. Gospodin Krajišnik je znao i imao nameru da
9 provede masovna zatočenja i proterivanja civila. On je imao ovlašćenja da
10 interveniše, ali nije bio zainteresovan za sudbinu zatočenih i proteranih osoba.
11 Gospodin Krajišnik je želeo da se muslimansko i hrvatsko stanovništvo u velikom
12 broju iseli sa teritorije bosanskih Srba, i prihvatao je da se mora platiti
13 teška cena u patnjama, smrti i razaranjima koji su bili potrebni za ostvarivanje
14 srpske dominacije i održive državnosti.

15 Stoga, Veće konstatuje da je gospodin Krajišnik kriv za počinjenje gore
16 navedenih zločina, putem svog učestvovanja u udruženom zločinačkom poduhvatu.

17 Sada prelazimo na faktore vezane za odmeravanje kazne.

18 Tužilaštvo je tražilo da se gospodinu Krajišniku izrekne kazna
19 doživotnog zatvora za zločine koje je počinio. Prilikom odmeravanja odgovarajuće
20 kazne, Veće je ocenilo težinu sveukupnog kažnjivog ponašanja gospodina
21 Krajišnika. S tim u vezi, uzeti su u obzir argumenti obe strane, kao i drugi
22 relevantni faktori, kako je obrazloženo u presudi.

23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Žrtvama u ovom predmetu su nanesene ogromne patnje, a posledice koje su
2 zločini imali po celokupnu muslimansku i hrvatsku zajednicu u Bosni i
3 Hercegovini su ogromne. Zločini su vršeni tokom dugog vremenskog perioda, često
4 brutalnim metodama, sa mržnjom ili zaplanjujućom bezobzirnošću.

5 Uloga gospodina Krajišnika u počinjenju zločina bila je ključna.
6 Položaji koje je on zauzimao u rukovodstvu bosanskih Srba, davali su mu ovlasti
7 da olakša vojnim, policijskim i paravojnim grupama realizaciju cilja udruženog
8 zločinačkog poduhvata. Gospodin Krajišnik imao je dužnost da se stara za
9 dobrobit celokupnog stanovništva, kao i dužnost da štiti zakon i poredak.
10 Stanovništvo koje je živelo na teritoriji republike bosanskih Srba, imalo je
11 pravo da očekuje da će osoba sa ovlastima gospodina Krajišnika raditi na
12 sprečavanju ili kažnjavanju zločina, umesto da učestvuje u njihovom počinjenju.

13 Veće konstatuje da bi sledećim ličnim prilikama gospodina Krajišnika
14 trebalo pridati određenu, iako vrlo neznatnu težinu, kao olakšavajućim
15 faktorima: njegovoj ranijoj neosuđivanosti; njegovom dobrom vladanju u pritvoru;
16 njegovom relativno dugotrajnom boravku u pritvoru do početka suđenja; njegovim
17 naporima, iako su oni bili ograničeni tokom perioda na koji se odnosi optužnica,
18 da pruži pomoć pojedinim osobama koje nisu Srbija; te njegovoj starosti i
19 porodičnoj situaciji.

20 Gospodine Krajišnik, molim Vas da ustanete.

21 [Optuženi je ustao]

22 Iz razloga koji su ukratko gore navedeni, ovo Veće - pošto je uzelo u
23 obzir sve dokaze i argumente strana u postupku, Statut i Pravilnik, te na osnovu
24 činjeničnih i pravnih zaključaka koji su utvrđeni u presudi - odlučuje kako
25 sledi.

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioču, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Proglašava da niste krivi i stoga Vas oslobađa optužbi po tačkama 1 i 2
2 optužnice, odnosno za genocid i saučesništvo u genocidu, sa namerom da se unište
3 u celosti ili delimično bosanski Muslimani i bosanski Hrvati.

4 Takođe proglašava da niste krivi po tački 6 optužnice, odnosno za
5 ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja.

6 Veće Vas proglašava krivim po sledećim tačkama: tačka 3 - progon kao
7 zločin protiv čovečnosti, tačka 4 - istrebljenje kao zločin protiv čovečnosti,
8 tačka 5 - ubistva kao zločin protiv čovečnosti, tačka 7 - deportacija kao zločin
9 protiv čovečnosti, i tačka 8 - prisilno premeštanje kao zločin protiv
10 čovečnosti.

11 Vaša odgovornost za gore navedene zločine utvrđena je na osnovu člana
12 7(1) Statuta Međunarodnog suda.

13 Za Vašu ulogu u ovim zločinima osuđujemo Vas, gospodine Krajišnik, na
14 jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 27 godina. Imate pravo da vam se u
15 izdržavanje kazne uračuna vreme koje ste proveli u pritvoru. Uhapšeni ste 3.
16 aprila 2000. godine i stoga imate pravo da Vam se uračuna 2369 dana.

17 Veće ovim zaključuje sednicu.

18 ... Sednica završena u 13.43h.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

sreda, 27.09.2006.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koršteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.